

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **R., a. s.**, so sídlom G., IČO: X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. D., s. r. o., so sídlom U. v mene, ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát JUDr. D., proti povinnému: **P.**, nar. X., bytom P., **v konaní o zaplatenie 27,97 eur s príslušenstvom**, na dovolanie oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. apríla 2012 č. k. 8CoE/45/2012-85, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Prešove z 30. apríla 2012 č. k. 8CoE/45/2012-85 a uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou z 18. augusta 2011 č. k. 9Er/880/2010-20 **a vec v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal 08. 10. 2010 súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 27,97 eur s príslušenstvom. Uviedol, že exekučným titulom je k návrhu pripojený rozhodcovský rozsudok A. Košice zo dňa 08. 03. 2010 sp. zn. 2C/324/2009, ktorým bola povinnému P. uložená povinnosť zaplatiť sumu 27,97 eur s príslušenstvom. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Vranov nad Topľou o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením z 18. 08. 2011 č. k. 9Er/880/2010-20 exekučné konanie v celom rozsahu zastavil, žiadnemu účastníkovi konania nepriznal náhradu trov konania a súdnemu exekútorovi nepriznal trovy exekučného konania. V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Takúto rozhodcovskú doložku považoval súd prvého stupňa za neprimeranú zmluvnú podmienku v neprospech spotrebiteľa, ktorá je v rozpore s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice č. 93/13/EHS.

Krajský súd v Prešove na odvolanie oprávneného napadnutým rozhodnutím z 30. 04. 2012 č. k. 8CoE/45/2012-85 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil s tým, že oprávnený nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a povinnému ani súdnemu exekútorovi sa ich náhrada nepriznáva. Odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.).

Odvolací súd konštatoval, že ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok pre vydanie, ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť

rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného majúceho účinky paaktu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. 10. 2011). Na potvrdenie správnosti záveru súdu prvého stupňa odvolací súd poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/245/2010 zo dňa 30. 11. 2011, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24. 02. 2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 01. 11. 2011. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie exekučného súdu zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie. Predovšetkým namietal, že súdy mu nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). K odňatiu možnosti riadne konať pred súdom došlo podľa neho tým, že súdy rozhodli o zastavení exekučného konania bez toho, aby pre vydanie takýchto rozhodnutí boli splnené zákonom stanovené podmienky. Podľa dovolateľa súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a neumožnili mu tak vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Dovolateľ ďalej vyčítal obom súdom, že ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné, čo spôsobuje ich arbitrárnosť (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a sú založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Povinný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený v zmysle § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) pristúpil k posúdeniu, či dovolanie oprávneného smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdному dvoru

Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O. s. p.).

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie oprávneného podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.) zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta, že mu súdy odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľ tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jeho účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým mu znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V danom prípade podal oprávnený návrh na vykonanie exekúcie a súdny exekútor požiadal exekučný súd, aby ho poveril vykonaním exekúcie. V tomto štádiu exekučného konania súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Okrem iného skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), ale vychádza z tvrdení oprávneného uvedených v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie predpokladov pre ďalší postup v exekučnom konaní nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľ vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jeho neprítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenému znemožnená realizácia jeho procesných oprávnení.

Dovolací súd je povinný prihliadnuť na vady konania uvedené v § 237 O. s. p. bez ohľadu na to, či v dovolaní boli alebo neboli namietané (vid' § 242 ods. 1 O. s. p.).

V štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd má preskúmať žiadosť súdneho exekútora, aby ho poveril vykonaním navrhovanej exekúcie zákonom zodpovedajúcim postupom súdu v danej procesnej situácii v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku bolo: I. preskúmanie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu a II. rozhodnutie o žiadosti súdneho

exekútora vychádzajúce z výsledkov uskutočneného preskúmania. Uvedené ustanovenie predpokladá, že ak exekučný súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, poverí exekútora vykonaním exekúcie a že v opačnom prípade zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V danej veci ale exekučný súd takto nepostupoval a bez rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.; odvolací súd jeho postup považoval za správny a odvolaním napadnuté uznesenie o zastavení exekučného konania potvrdil. Týmto postupom súdov bola oprávnenému odňatá možnosť realizovať tie procesné oprávnenia, ktoré zodpovedajú štádiu exekučného konania, do ktorého sa toto konanie dostalo na základe procesných úkonov oprávneného a súdneho exekútora. K uvedenému záveru dospel dovolací súd z nasledovných dôvodov:

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b/ ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Citované ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. (týkajúce sa prípadov zastavenia výkonu rozhodnutia alebo exekučného konania iba na návrh) v konaní o výkon rozhodnutia dopadá na procesnú situáciu, ktorej predchádzalo nariadenie výkonu rozhodcovského rozsudku [v ktorej už bol výkon rozhodnutia nariadený uznesením súdu (viď „proti ktorému bol nariadený výkon“)]. Z logiky veci a z toho, že predmetné ustanovenie inak nerobí rozdiely medzi konaním o výkon rozhodnutia a exekúciou vykonávanou podľa Exekučného poriadku možno dospieť k záveru, že aj s dopadom na exekučné konanie sa ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. vzťahuje na procesnú situáciu, v ktorej

exekučné konanie po podaní návrhu na vykonanie exekúcie pokročilo ďalej do štádia, v ktorom už bolo rozhodnuté o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Z ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. možno vyvodit', že toto ustanovenie sa týka rovnakej procesnej situácie; odlišnosťou je, že so zreteľom na podstatu dôvodov uvedených v tomto ustanovení súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastavuje výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu.

Na základe uvedeného možno pre účely preskúmavanej veci uzavrieť, že zastavenie exekučného konania podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. neprichádza do úvahy pred rozhodnutím exekučného súdu o poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Zo spisu vyplýva, že v danom prípade súd prvého stupňa ako aj odvolací súd neprípustne „preskočili“ postup podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a že exekučné konanie zastavili podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. v procesnej situácii, v ktorej neboli dané procesné predpoklady pre tento postup. Pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul (pozn.: správnosť tohto záveru nebola v dovolacom konaní posudzovaná) mal žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a nie konanie zastaviť podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z.

So zreteľom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov i keď nebol v dovolaní namietaný dospel dovolací súd k záveru, že v exekučnom konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, ale tiež jeho opodstatnenosť.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O. s. p. (viď 2.2) zrušil dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. So zreteľom na zrušenie týchto uznesení (z procesného dôvodu) nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu

opodstatnenosti námietky dovolateľa, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. júla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová